

Malujeme

barvami země

Východ slunce nad mikulčickými valy.
Sonnenaufgang über der Schanze in Mikulčice.

Přeshraniční česko-rakouský projekt „Malujeme barvami země“ Masarykova muzea v Hodoníně na straně Jihomoravského kraje a oddělení Rozvoj země Dolnorakouské zemské vlády na straně Dolního Rakouska je připravován v úzké spolupráci obou zúčastněných zemí a přihlášených základních i středních škol se zapojením místních komunit. Projekt pokračuje řadou pracovních setkání, která vyústí v dětskou výtvarnou soutěž o nejlepší kolektivní dílo vytvořené odstíny přírodních jíílů. Cílem projektu je podpořit potřebu ochrany půdy prostřednictvím účasti v mezinárodní organizaci ELSA*, na jejímž zasedání v dolnorakouském Tullnu byl projekt „Malujeme barvami Země“ poprvé veřejně představen.

Projekt „Malujeme barvami Země“ vychází z dolnorakouských zkušeností s propagační akcí „Naše půda – stojíme na ní“, v jejímž rámci byla mimo jiné aktivity realizována v letech 2007/2008 úspěšná dětská výtvarná soutěž.

* ELSA: European Land and Soil Alliance (Evropský svaz ochrany půdy)

V rámci našeho společného projektu pracují děti a mládež s hlínou (s barvami Země), učí se tak uměleckým přístupem vědomému a zodpovědnému zacházení s půdou a poznávají její význam v mnoha aspektech života. Půda je materiálem, po kterém chodíme, na kterém stavíme domy a silnice, v půdě rostou rostliny, půda zadržuje vodu, filtruje ji a dělá ji pro člověka pitnou. Z půdy, která je nositelem archeologických informací a kultury, můžeme vyčíst přírodní a kulturní historické proměny; na jižní Moravě a v Dolním Rakousku je půda nositelem památek období společné historie.

V obou zemích se nacházejí bohatá archeologická naleziště ze starší doby kamenné (40.000 – 10.000 let př. n. l.). Z prastarých dokladů umění našich předků jmenujme alespoň dvě nejznámější ženské sošky – Věstonickou Venuši z jižní Moravy a Venuši Willendorfskou z Dolního Rakouska.

Na obou stranách hranic byly odkryty četné monumentální stavby z hlíny z mladší doby kamenné (4.800 – 4.500 let př. n. l.). Na jižní Moravě jim říkáme rondely, v Dolním Rakousku se nazývají Kreisgrabenanlagen.

„Tajemné rondely“ je název výstavy Muzea na Heldenbergu, ke kterému patří také nově postavená neolitické vesnice. Zde bylo v roce 2009 zřízeno Kreativní centrum barev země. Atmosféra předvěké vesnice optimálně dotváří práci dětí s archaickými malířskými technikami. V rámci projektu „Malujeme barvami Země“ bude Kreativní centrum na Heldenbergu sloužit vzdělávání pedagogů, školních tříd a vedoucích seminářů z obou zemí.

Pracovní seminář k projektu „Malujeme barvami země“.
Arbeitsseminar zum Projekt „Malen mit den Farben der Erde“.

Keramika ze sbírek památníku Velké Moravy v Mikulčicích.
Keramik aus den Sammlungen der Denkmalstätte des Großmährischen Reiches in Mikulčice.

V průběhu staletí byly vrstvy neolitu (6.000 – 3.900 let př. n. l.) překryty doklady doby měděné (3.500 – 2.300 př. n. l.), bronzové (2.200 – 800 př. n. l.) i železné (750 let př. n. l. po přelom letopočtu). V průběhu starší a mladší doby železné osídlily území dnešního jihomoravského kraje a dolnorakouské země keltské a germánské kmeny, proti kterým stáli za Dunajem v posledních desetiletích před našim letopočtem římsí legionáři. Mohutný tok řeky Dunaj tvořil po pět století severní hranici Římské říše. Po jejím rozpadu (roku 476 n. l.), v době stěhování národů, se na severním břehu Dunaje a kolem řeky Moravy usadily kmeny Slovanů.

Díky rozsáhlým archeologickým výzkumům, například na hradišti v Thunau am Kamp, byly odkryty četné historické vrstvy; vedle dokladů několika menších neolitických osad také opevnění z pozdní doby bronzové a počátku halštatské kultury, stejně jako pozůstatky germánského osídlení i opevněné slovanské osady z 9. a 10. století n.l. patří k Velkomoravské říši.

Na Valech v Mikulčicích, na jednom z nejvýznamnějších knížecích sídel, bylo objeveno rozsáhlé a dobře opevněné slovanské hradiště z doby Staré a Velké Moravy (8. a 9. století n. l.). V období největšího rozkvětu za vlády krále Svatopluka I. Velkého (vládl v letech 871 – 894 n. l.) se Velkomoravská říše rozkládala na území dnešních Čech, Moravy, Slovenska, jižního Polska, německé Lužice, na velké části dolnorakouského regionu Weinviertel a v oblasti Velké Panonie (Maďarsko).

unser Boden
wir stehen drauf!

Velkomoravskou historii a umění našich dávných slovanských předků Moravanů prezentuje památník v Mikulčicích ve dvou stálých expozicích a v exteriérech pomocí objektů získaných z bohatých archeologických nálezů let 1954 - 1992. V rámci evropského projektu „Malujeme barvami země“ jsou vedle Kreativního centra barev země na Heldenbergu plánovány významné akce právě v areálu Slovanského hradiště v Mikulčicích, pobočce Masarykova muzea v Hodoníně.

Na konci 9. století n. l. obsadily Dolní Panonii uherské kmeny a staly se hrozbou okolních zemí. Pod jejich tlakem se Velká Morava po roce 906 n. l. rozpadla. Později vznikly na jejím území nástupnické státy českých Přemyslovců, polských Piastovců a maďarských (uherských) Arpádovců. Morava byla začleněna do Českého království, Slovensko (Horní Uhry) patřilo k Uhersku. Na začátku novověku se všechny uvedené historické země spojily v rámci rakouské monarchie, po jejím rozpadu v roce 1918 a po zmatcích fašismu a komunismu se staly svobodnými a rovnocennými partnery v rámci Evropské unie.

Zlatý velkomoravský gombík z mikulčických archeologických nálezů.
Goldener, verzierter großmährischer Knopf aus archäologischen Funden in Mikulčice.

EU Projekt
Malen
mit den Farben der Erde

unser Boden
wir stehen drauf!

Eine Initiative von Landeshauptmann Dr. Erwin Pröll
und Landesrat Dr. Stephan Pernkopf

Amt der NÖ Landesregierung
Abteilung Landentwicklung
Landhausplatz 1, Haus 13
A-3109 St.Pölten
E-Mail: info@unserboden.at
Tel.: +43 (0) 2742 9005 9070

Malende Kinder im Erdfarben-Kreativzentrum am Heldenberg.
Děti malující v Kreativním centru barev Země na Heldenbergu.

Projektpartner ist das
Masaryk Museum in Hodonín.

MASARYKOVO MUZEUM
V HODONÍNĚ

Malen mit den Farben der Erde

© Abteilung Landentwicklung

NÖ Umweltlandesrat Dr. Stephan Pernkopf (Bildmitte) lädt die Jugend ein, sich mit Erdfarben und mit dem Thema Boden zu beschäftigen.
Dolnorakouský zemský rada pro životní prostředí Dr. Stephan Pernkopf (ve středu obrázku) zve mládež k seznámení z barvami Země a tématem „půda“.

Das grenzüberschreitende Projekt unter der Leitung der Abteilung Landentwicklung auf der niederösterreichischen und dem Masaryk Museum auf der mährischen Seite soll in enger Zusammenarbeit der teilnehmenden Schulen und unter Einbindung der örtlichen Kommunen beider Länder durchgeführt werden. Die Umsetzung beginnt mit einer Workshop-Reihe und mündet in einem Erdfarben-Malwettbewerb „Bestes bildnerisches Gemeinschaftswerk“. Ebenso geht es bei diesem Projekt um eine enge Zusammenarbeit der Projektpartner zur Verwirklichung der Ziele des europäischen Bodenbündnisses der Gemeinden und Regionen und um die freiwillige Selbstverpflichtung, sich aktiv für einen nachhaltigen Umgang mit Böden einzusetzen.

Die Projektabsicht geht auf die niederösterreichischen Erfahrungen mit der Kampagne „unser Boden – wir stehen drauf“ zurück. Niederösterreich hat europaweit die meisten Bodenbündnispartner. Hier wurden auch vielfältige Maßnahmen zur Bewusstseinsbildung der Bevölkerung durchgeführt, unter anderem auch ein erfolgreicher Malwettbewerb mit Erdfarben in Schulen.

Die Arbeit mit den Farben der Erde zeigt auf künstlerische Art und Weise den bewussten und verantwortungsvollen Umgang mit dem Boden - mit dem Material, auf dem wir gehen, unsere Häuser und Straßen bauen, in dem unsere Pflanzen wachsen, das unser Wasser speichert, filtriert und trinkbar macht. Am Boden lassen sich natur- und kulturgeschichtliche Veränderungen ablesen. Er dient uns als Informations- und Kulturträger. In Niederösterreich und Südmähren ist der Boden auch ein Gedächtnisträger der gemeinsamen Geschichtsabschnitte.

In beiden Ländern gibt es reichhaltige archäologische Funde aus der jüngeren Altsteinzeit (40.000 bis 10.000 vor Christus), für die stellvertretend die zwei berühmtesten Frauendarstellungen „Venus von Willendorf“ aus Niederösterreich und „Věstonická venuše“ aus Südmähren genannt werden sollen.

Auf beiden Seiten der Grenzen wurden zahlreiche Monumental-Erdwerke aus der Jungsteinzeit (4.800 bis 4.500 vor Christus) entdeckt. In Niederösterreich nennt man sie „Kreisgrabenanlagen“, in Südmähren „rondely“.

© Abteilung Landentwicklung

Im Rahmen des „Weltbodenfestes 2009“ wurde Bürgermeister Michael Singraber (rechts im Bild) und der Gemeinde Kaumberg das NÖ Bodenzeichen verliehen.
V rámci Světových oslav půdy 2009 získal dolnorakouský „Znak půdy“ starosta Michael Singraber (na obrázku vpravo) a obec Kaumberg.

© Nadja Meister / Abteilung Landentwicklung

Das Erdfarben-Kreativzentrum am Heldenberg (Leitung Prof. Irena Racek) bietet Kindern und Erwachsenen in Seminaren die Möglichkeit, natürliche Materialien und künstlerische Ausdrucksweisen lebendig und spielerisch zu erleben und dabei der eigenen Kreativität Raum zu geben.
Kreativní centrum barev země na Heldenbergu nabízí dětem a dospělým příležitost seznámit se formou seminářů živě i hravě s přírodními materiály a uměleckými způsoby vyjádření a současně otevírá prostor vlastní kreativitě.

„Geheimnisvolle Kreisgräben“ heißt eine Ausstellung am Heldenberg im Bezirk Hollabrunn, zu der auch ein nachgebautes neolithisches Dorf gehört. Hier wurde 2009 das Erdfarben-Kreativzentrum errichtet, und die Stimmung des Ortes bildet einen optimalen Rahmen für die Arbeit mit archaischen Maltechniken. Im Projekt „Malen mit den Farben der Erde“ soll das Kreativzentrum als Ausbildungsstätte für PädagogInnen, Schulklassen und SeminarleiterInnen beider Länder dienen.

Durch die ausgedehnte archäologische Forschung auf der Schanze und Holzweise in Thunau am Kamp wurden viele Zeitschichten sichtbar; neben dem Nachweis mehrerer kleiner neolithischer Siedlungen eine Befestigung aus der späten Bronze- und beginnenden Hallstatt-Zeit sowie Reste einer germanischen Siedlung. Schließlich eine ausgedehnte, befestigte slawische Siedlung aus dem 9. und 10. Jahrhundert nach Christus, die zum „Mährenreich“ gehörte. Das so genannte Großmähren erstreckte sich über Böhmen, Mähren, einen Großteil des Weinviertels, der Slowakei und auch über Teile Oberpannoniens. Das Zentrum des Reiches lag in Mikulčice.

Das Museum in Mikulčice dokumentiert anhand reichhaltiger Funde die Blütezeit Großmährens. Neben dem Erdfarben-Kreativzentrum am Heldenberg sind im Museum Mikulčice mehrere Veranstaltungen des EU-Projektes „Malen mit den Farben der Erde“ geplant.

Ende des 9. Jahrhunderts nach Christus besetzten ungarische Scharen Unterpannonien und wurden zur Bedrohung für alle umliegenden Länder. Im Jahr 906 nach Christus brach Großmähren unter dem Ansturm der Ungarn zusammen. Seit diesem Zeitpunkt bis zum Jahr 1918 gehörte der slowakische Teil des Mährenreiches zu Ungarn. Mähren wurde ein Teil des mächtig gewordenen Königreichs Böhmen und schließlich trafen einander Böhmen, Mähren, Ungarn und Slowakei (Oberungarn) in der Österreichischen Monarchie. Nach dem Zerfall der Monarchie und den Wirren des Faschismus und Kommunismus stehen nun alle oben genannten Länder als freie, gleichwertige Partner im Rahmen der EU nebeneinander.

© Wpa / Abteilung Landentwicklung

Bodenprofil eines charakteristischen Bodentyps in der Gemeinde Wolkersdorf im niederösterreichischen Weinviertel.
Půdní profil běžného půdního typu v obci Wolkersdorf v dolnorakouském regionu Weinviertel.

Evropský projekt Malujeme barvami země

© Mikulčice

Projekt „Malujeme barvami země“ poutá především děti.
Das Projekt „Malen mit den Farben der Erde“ fesselt vor allem die Kinder.

Partnerem projektu je oddělení Rozvoj země Dolnorakouské zemské vlády.